

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Pfv.V.20.553/2018/8.

A tanács tagjai:

Dr. Bartal Géza a tanács elnöke

Dr. Simonné Dr. Gombos Katalin előadó bíró

Dr. Zumbók Péter bíró

A felperes:

...

A felperes képviselője:

dr. Tóth László ügyvéd

Az alperes:

...

Az alperes képviselője:

dr. Molnár Gergő Zsolt ügyvéd

A per tárgya:

Szerződés érvénytelensége

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél:

Felperes

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma:

Kecskeméti Törvényszék 6.Pf.21.537/2017/14.

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:

Bajai Járásbíróság 11.P.20.793/2015/7.

Rendelkező rész

A Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperes részére 100.000 (százezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

A le nem rótt 353.200 (háromszázötvenháromezer-kétszáz) forint felülvizsgálati eljárási illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

- [1] A felperes jogelődjének tulajdonában és ügyvezetése alatt álló ... Kft. (a továbbiakban: Kft.) és az alperes között 2004. május 11-én ... szám alatt (a továbbiakban: szerződés I.) 8.000.000 forint

összegű kisvállalkozói folyószámla hitelszerződés, valamint 2004. május 26-án ... szám alatt (a továbbiakban: szerződés II.) 12.000.000 forint összegű rövid lejáratú kisvállalkozói hitelszerződés jött létre.

- [2] A Kft. 2004. május 26-án ... szám alatt engedményezési szerződést kötött az alperessel, amellyel az alperesre engedményezte a ... Kft.-vel kötött szerződés alapján a Kft.-nek járó 7.923.000 Ft+áfa összeget. A Kft. 2004. július 27-én ... szám alatt engedményezési szerződést kötött az alperessel, amellyel az alperesre engedményezte a ... Kft.-vel kötött szerződés alapján a Kft.-nek járó 5.570.000 Ft+áfa összegű tartozását.
- [3] A Bács-Kiskun Megyei Bíróság a 2003. október 16. napján kelt és 2004. június 11. napján jogerőre emelkedett ... sorszámu végzésével elrendelte a Kft. felszámolását. A felszámolást elrendelő végzés a Céglközlöny 2004. évi 31. számában, 2004. július 29. napján került közzétételre.
- [4] Az alperes 2004. július 28-án a szerződés II. alapján 2.228.000 forint hitelt folyósított a Kft. részére.
- [5] Az alperes a felszámolási eljárásban a 2004. május 11. napján kelt kisvállalkozói folyószámla hitelszerződés (szerződés I.) és kisvállalkozói bankgarancia kibocsátási megbízási szerződés, valamint a 2004. május 26. napján kelt kisvállalkozói rövid lejáratú hitelszerződés (szerződés II.) alapján összesen 14.228.000 forint hitelezői igénybejelentéssel élt.
- [6] A ... Kft. 2004. november 24-én átutalt a Kft. számlájára 2.506.500 forintot, melyet az alperes technikai számlán helyezett el az engedményezési szerződés alapján, majd 2004. december 20-án átkönyvelte a Kft. folyószámlájára annak érdekében, hogy az ott meglévő számlavezetési díj fennállása után fennmaradt 2.502.156 forint a felszámolónak átutalható legyen, majd 2004. december 21-én az átvezetett összeget a felszámoló ... vezetett számlájára átutalta.
- [7] Az alperesi hitelezői igénybejelentést követően a felperes jogelődje és élettársa, ... 2005. október 14-én 9.500.000 forintot az alperesnek megfizetett „... hiteltörlesztése” címén. ... 2007. január 19. napján 3.531.924 forintot (2.228.000 forint tőkét és járulékait) fizetett meg az alperesnek.
- [8] A Kft. felszámolási eljárásában ... bejelentett hitelezői igényét 7.517.000 forint összegben „f” kategóriában nyilvántartásba vették. A felszámoló a hitelező 2.228.000 forint visszafizetése iránti kérelmét elkészttség miatt nem teljesítette és e követelését nyilvántartásba sem vette.
- [9] ... 2013. május 22-én kelt engedményezési nyilatkozattal az alperes részére 2007. január 19-én befizetett 3.531.924 forint összegre vonatkozóan „az alperessel szembeni követelését” a felperes jogelődjére engedményezte.
- [10] A felszámoló 2012. augusztus 21-én terjesztette elő a felszámolás záróanyagát, amely ellen ... törvényi határidőn belül kifogást nem terjesztett elő. Kifogását csak 2014. szeptember 27-én terjesztette

elő, amely arra irányult, hogy a felszámoló a tartozatlanul megfizetett 2.228.000 forintra tekintettel módosítsa a zárómérleget és a vagyonfelosztási javaslatot.

- [11] A Kecskeméti Törvényszék a ... számú végzésével ... hitelezőnek a kijelölt felszámoló intézkedése ellen előterjesztett kifogás elbírálása iránti eljárást megszüntette. Végzése indokolásában megállapította, hogy a hitelező kifogása nem a záróanyag ellen irányult, hanem a felszámoló korábbi mulasztását tartotta jogszabálysértőnek, következésképpen a kifogás benyújtására a mulasztásról való tudomásszerzéstől számított 8 napon belül lett volna lehetősége, ekként a hitelező kifogása elkéssettnnek tekintendő. Amennyiben azonban a felszámoló legutóbb bekövetkezett mulasztásától (2011. március 11.) lenne számítandó a kifogás benyújtására nyitva álló határidő, a hitelező kifogása akkor is elkéssett.
- [12] A Kecskeméti Törvényszék a 2014. augusztus 12. napján jogerőre emelkedett ... számú végzésével a felszámoló által előterjesztett zárómérleget és vagyonfelosztási javaslatot jóváhagyta, egyben a felszámolási eljárást befejezetté nyilvánította és a Kft.-t megszüntette. Megállapította, hogy az alperes hitelező 2.710.950 forint és ... hitelező 7.517.000 forint hitelezői igénye nem nyert kielégítést.

A kereseti kérelem és az alperes védekezése

- [13] A felperes jogelődje módosított keresetében 3.531.924 forint és kamata, valamint perköltség megfizetésére kérte kötelezni az alperest. Hivatkozása szerint 2007. január 19-én helyette teljesített ..., és az alperes akkor járt volna el helyesen, ha a ... Kft.-től kapott pénzt nem fizette volna ki a Kft. felszámolójának, azt ugyanis a Kft. és az alperes között létrejött szerződés szerint köteles lett volna a hitel törlesztésére fordítani.
- [14] Az alperes a kereset elutasítását kérte, elsődlegesen a követelés elévülésére hivatkozással. Érdemben is vitatta a kereset alaposságát.

Az első- és másodfokú ítélet

- [15] Az elsőfokú bíróság a felperes jogelődjének módosított keresetét elutasította. Ítéletének indokolásában kifejtette, hogy a felperes jogelődjének követelése nem évült el, ezért a keresetet érdemben bírálta el. Megállapította, hogy ... által a felperes jogelődje részére engedményezett követelés, amelyet jelen perben a felperes jogelődje érvényesített az alperessel szemben, a szerződés I. végtörlesztése volt és semmilyen összefüggésbe nem hozható a szerződés II-vel, amellyel kapcsolatosan engedményezés történt az alperes javára a Kft. részéről és amelyre a felperes jogelődje a keresetét alapította. Kifejtette, hogy a felszámolási eljárásról

szóló értesítést követően a bankszámlát a számlavezető pénzügyintézet a saját követelésével sem jogosult megterhelni.

- [16] A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta.
- [17] A felperes jogelődje 2016. január 21-én elhunyt, azonban a másodfokú bíróság erről csak az ítélethozatalt követően tett bejelentésből értesült. A másodfokú bíróság erre tekintettel a ... számú végzésével az eljárás félbeszakadását állapította meg, egyben megállapította azt is, hogy a 2016. január 26. napján kelt ... számú ítélete hatálytalan.
- [18] A másodfokú bíróság a ... számú végzésével megállapította a néhai felperes perbevont jogutódját, majd a folytatódó eljárásban az elsőfokú bíróság ítéletét a tényállás és a jogi indokolás kiegészítésével, illetve módosításával a per fő tárgyát illetően helybenhagyta, míg a felperes jogelődjének illeték megfizetésére történő felhívását mellőzve a felperest kötelezte le nem rótt kereseti illeték megfizetésére.
- [19] A másodfokú bíróság annyiban alaposnak ítélte a fellebbezést, hogy nem helytálló az elsőfokú bíróság azon megállapítása, amely szerint a ... által kifizetett és a felperes jogelődjére engedményezett követelés a szerződés I. végtörlesztése volt, és ez nem hozható semmilyen összefüggésbe azzal a szerződés II.-vel, amellyel kapcsolatosan engedményezés történt a Kft. részéről az alperes javára.
- [20] A másodfokú bíróság megállapította, hogy a felszámolás elrendelésének időpontjában hatályos 1991. évi XLIX. törvény (Csódtv.) 34. § (2) bekezdése szerint a felszámolás kezdő időpontjától - 2004. június 11-től - a Kft. vagyonával kapcsolatos jognyilatkozatot csak a felszámoló tehetett. A felszámolás elrendelését követően a felszámolási vagyon részét képezte a technikai számlára érkezett összeg, ezért helyesen járt el az alperes, amikor azt a technikai számláról átutalta a felszámoló számlájára. A felszámolás kezdő időpontja után a felszámolási eljárásen kívül a jogszerű követelések jóhiszemű kiegyenlítésére sincs mód. A kereset alapjául hivatkozott engedményezési szerződés olyan időpontban jött létre, mikor már a felszámolási eljárást elrendelték, és azt a felszámoló utóbb nem hagyta jóvá, ezért a felszámolási eljárás alatt kifizetett összeg visszafizetésére a felperes nem tarthat igényt.
- [21] A jogerős ítélet értelmében a felszámolás során csak olyan követelés számítható be, amelyet a felszámoló elismertként nyilvántartásba vett, és amelynek tekintetében a felszámolás kezdő időpontját - vagy ha a követelés később keletkezett, a keletkezését - követően nem került sor engedményezésre. A felszámolás közzétételét megelőző napon - 2004. július 28-án - az alperes folyósított 2.228.000 forintot a Kft. részére, ezen időpontban azonban csak az alperesnek volt követelése a Kft.-vel szemben, azonban a Kft.-nek az alperessel szemben nem, így a beszámítás lehetősége fel sem merülhetett. Ezen túl a felperes jogelődjének mint kezesnek, illetve ..., mint kezes helyett kifizetést

teljesítőnek lehetősége volt igénybejelentéssel élni a felszámolási eljárásban. A felszámolói hitelezői igények besorolását azonban nem sérelmezték, és ... a felszámoló általa hivatkozott mulasztása kapcsán csak 2014-ben terjesztett elő kifogást, mely kifogás elkésett. Amennyiben ... a felperes jogelődjére engedményezte a követelését, úgy nyilvánvalóan a felszámolási eljárás alatt a kifizetett összeg visszakövetelésre nem tarthatott igényt. Az alperes nem tanúsított olyan magatartást, ami alapot adhatna a kezes 1959. évi IV. törvény (Ptk.) 276 § (2) bekezdése szerinti mentesülésére. Mivel nem mentesült a kezes a felelősség alól, ezért nincs jogalap nélküli kifizetés sem.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

- [22] A jogerős ítélettel szemben a felperes terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet, amelyben a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését, és elsődlegesen a kereseti kérelmének történő helyt adást, másodlagosan az elsőfokú bíróság új eljárás lefolytatására utasítását kérte.
- [23] A felperes felülvizsgálati kérelmében kifogásolta, hogy a másodfokú bíróság kirívóan iratellenes tényállást állapított meg abban körben, hogy a felszámoló jóváhagyta-e a perbeli szerződéseket. E körben az eljáró bíróságok nem megfelelően tettek eleget az 1/2009. (VI. 24.) PK vélemény, az abban hivatkozott 1952. évi III. törvény (Pp.) 163. § (2) bekezdése, valamint a 164. § (1) bekezdése szerint értelmezendő Pp. 3. § (3) bekezdése alapján rájuk háruló tájékoztatási kötelezettségüknek sem. A hitel felvételét és az engedményezési szerződést a Kft. felszámolója utólagosan jóváhagyta és a szerződéseknek megfelelően járt el. Az engedményezési szerződés alapján kapott hitellel tudta a Kft. befejezni a folyamatban levő munkát. A bíróság a bizonyítékok kirívóan okszerűtlen mérlegelésével állapította meg ennek ellenkezőjét, ezért a jogerős ítélet sérti a Pp. 206. § (1) és (2) bekezdését. Kifogásolta, hogy e körben sem az elsőfokú, sem a másodfokú bíróság nem adta indokát, hogy miért nem adott helyt a felszámolóbiztos tanúkenti meghallgatása iránti bizonyítási kérelemnek, ezzel sérült a Pp. 221. § (1) bekezdése és 239. §-a.
- [24] Arra is hivatkozott, hogy a 2.228.000 Ft összegű hitel és a ... Kft.-vel szembeni követelésről szóló engedményezési szerződés a felszámolás kezdő időpontja utáni, a Kft. gazdasági tevékenységének ésszerű befejezésével kapcsolatos jogügylet. A felszámolási eljárás kezdő időpontja utáni gazdasági tevékenységéből keletkezett költség felszámolási költség, ezért a jogerős ítélet sérti a Csődtv. 57-58. §-ait.
- [25] A felperes a jogszabályhelyek szövegének idézésével, indokolás nélkül kifogásolta továbbá, hogy a bíróság döntése sérti a Ptk. 296. § (1) bekezdését, 215. § (1) és (2) bekezdését, 216. § (1) bekezdését, 221. § (1) bekezdését, 276. § (1) és (2) bekezdését és a Csődtv. 36. § (1) bekezdését.

- [26] Az alperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában való fenntartását kérte.

A Kúria döntése és jogi indokai

- [27] A Pp. 272. § (2) bekezdése értelmében a felülvizsgálati kérelemben meg kell jelölni azt a határozatot, amely ellen a felülvizsgálati kérelem irányul, továbbá azt, hogy a fél milyen tartalmú határozat meghozatalát kívánja, valamint elő kell adni a jogszabálysértés és a megsértett jogszabályhely megjelölése mellett, hogy a fél a határozat megváltoztatását milyen okból kívánja. Akár a konkrét jogszabályhely megjelölése, akár a jogszabálysértés szöveges előadása hiányzik, a felülvizsgálati kérelem érdemben nem bírálható el (BH 2005.290., BH 2011.259.). Ha a fél a felülvizsgálati kérelmében a jogerős ítéletet többféle okból is támadja, vagyis több egymástól elkülönülő jogszabálysértésre hivatkozik, valamennyi hivatkozásának rendelkeznie kell a Pp. 272. § (2) bekezdésében meghatározott tartalmi követelményekkel [1/2016. (II.15.) PK vélemény 6. pont]. Érdemben csak azok a hivatkozások vizsgálhatók, amelyek esetében a Pp. 272. § (2) bekezdésében meghatározott tartalmi követelmények maradéktalanul teljesülnek (BH 2015.307.), így a Kúria érdemben nem vizsgálta a felperes felülvizsgálati kérelmének a jogszabályhelyet csupán megjelölő, de ahhoz adekvát indokolást nem tartalmazó hivatkozásait (Ptk. 296. § (1) bekezdés, 215. § (1) és (2) bekezdés, 216. § (1) bekezdés, 221. § (1) bekezdés, 276. § (1) és (2) bekezdés és a Csődtv. 36. § (1) bekezdés).
- [28] Az érdemben vizsgálható felülvizsgálati kérelem nem alapos.
- [29] A Kúria - a Pp. 275. § (2) bekezdése szerint - a felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálta felül a jogerős ítéletet, és megállapította, hogy a jogerős ítélet a felülvizsgálati kérelemben megjelölt okból nem jogszabálysértő.
- [30] A Pp. 3. § (3) bekezdése értelmében a bíróság köteles a jogvita eldöntése érdekében a bizonyításra szoruló tényekről, a bizonyítási teherről, illetve a bizonyítás sikertelenségének következményeiről a feleket előzetesen tájékoztatni. Ahogyan arra az 1/2009. (VI. 24.) PK vélemény is rámutat, a felet arról szükséges tájékoztatni, hogy a bíróság a Pp. 163. § (1) és (2) bekezdése alapján mely tényállításait ítéli olyannak, amelyek bizonyításra szorulnak (PK vélemény 1. pont), ez alapján szükséges a Pp. 164. § (1) bekezdése szerinti bizonyítási terhet kiosztani a peres felek között. A bíróság e kötelezettségét megfelelően teljesítette, a perben releváns tények vonatkozásában a szükséges bizonyítás lefolytatásra került.
- [31] A bírói gyakorlatnak megfelelően a bizonyítékok mérlegelésére vonatkozó szabály [Pp. 206. § (1) bekezdés] megsértése csak akkor állapítható meg, ha az ügy elbírálása szempontjából releváns tényállás feltáratlan maradt, a bíróság által megállapított tényállás iratellenes vagy okszerűtlen, illetve logikai

ellentmondást tartalmaz. Egyebekben a bizonyítékok felülmérlegelésére a felülvizsgálati eljárásban - annak rendkívüli jogorvoslati jellege miatt nem kerülhet sor (BH2012.179., BH2002.29.).

- [32] A perben felmerült bizonyítékokat a másodfokú bíróság a maguk összességében, logikai ellentmondás és iratellenesség nélkül mérlegelte. A bíróság jogerős ítéletében az általa elfoglalt jogi álláspontot megfelelően megindokolta [Pp. 239. §-a alapján irányadó 221. § (1) bekezdés], amelyből egyértelmű, hogy a rendelkezésre álló okirati bizonyítékok és a jogvitában irányadó jogszabályi rendelkezések egybevetéséből, a felszámolóbiztos tanúkenti meghallgatása nélkül is megállapítható volt a tényállás.
- [33] Helyesen mutatott rá a bíróság jogerős ítéletében, hogy a felszámolási iratokból kitűnően a felperes jogelődjének, illetve ... lehetősége volt a Kft.-vel szemben a felszámolási eljárásban érvényesíteni igényét. Ez mind a bejelentett hitelezői igény besorolásának (felszámolói költségként való a) pontos besorolás kérdése) és a kielégítési sorrend meghatározásának [Csódtv. 57. § (1) bekezdés, 58. § (1) bekezdés] sérelmezésére, mind pedig a felszámoló intézkedésével, mulasztásával szembeni kifogás előterjesztésére vonatkozik. Törvényi határidőben ilyen igények előterjesztésére nem került sor, a késedelmesen előterjesztett kifogást a bíróság érdemben ezért nem vizsgálta.
- [34] A felszámolás kezdő időpontját, 2004. június 11-ét követően a felszámolás alá került Kft. vagyonával összefüggő jognyilatkozatot csak a felszámoló tehetett. Alaptalan az a felülvizsgálati hivatkozás, hogy a rendelkezésre álló adatokból a bíróságnak arra kellett volna okszerűen következtetni, hogy a felszámoló utóbb jóváhagyta a felperes jogelődje által a felszámolási eljárás megindulását követően kötött engedményezési szerződést. E körben a felperes jogelődjének a per korábbi szakaszában tett nyilatkozatai is ellentmondanak e felülvizsgálati hivatkozásnak (a 2013. januári kereseti kérelmében és a ... előkészítő iratában a felperesi jogelőd maga hivatkozott az engedményezési szerződés létre nem jöttére a képviseleti jog hiányában általa kötött szerződés vonatkozásában). A bíróság megkeresésére pedig a felszámoló egyértelműen úgy nyilatkozott, hogy sem a hitelszerződésekről, sem az engedményezésről nem volt tudomása, így azokat nem is hagyhatta jóvá. Ez a megállapítás következik abból is, hogy az engedményezésből befolyt összeget is felszámolási vagyonnak tekintette.
- [35] Megjegyzendő, hogy a felszámoló által utólag jóváhagyottnak nem is tekinthető az engedményezési szerződés, mert a felek megállapodása nem írhatja felül a Csódtv. azon előírását, hogy a felszámolás elrendelése után minden vagyonmozgás a felszámolási vagyon körébe tartozik, így a felperesi előadás szerinti „jóváhagyott” megállapodással sem lehetne a felszámolási vagyonból kivonni a felszámolás alatt álló adós által elvégzett gazdasági tevékenység befolyó ellenértékét.

- [36] Mindezek alapján helytállóan következtetett a bíróság arra, hogy a felszámolási eljárás alatt kifizetett összeg visszafizetésére a felperes nem tarthat igényt.
- [37] A kifejtettek értelmében a Kúria a jogerős ítéletet a Pp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

Záró rész

- [38] A felperes a felülvizsgálati eljárásban pervesztes lett, ezért a Kúria a Pp. 78. § (1) bekezdése szerint kötelezte a felperest az alperes jogi képviselőjével kapcsolatosan felmerült felülvizsgálati eljárási költség megfizetésére.
- [39] A felperes személyes költségmentességére figyelemmel a Kúria a le nem rótt felülvizsgálati eljárási illeték viseléséről az 1990. évi XCIII. törvény 74. § (3) bekezdésére tekintettel a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. § (1) bekezdése és 14. §-a alapján határozott.
- [40] A Kúria a jogerős ítélet elleni felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274. § (1) bekezdése folytán tárgyaláson kívül bírálta el.
- [41] Az ítélet elleni felülvizsgálatot a Pp. 271. § (1) bekezdés e) pontja zárja ki.

Budapest, 2019. március 14.

. Bartal Géza s.k. a tanács elnöke, Dr. Simonné Dr. Gombos Katalin s.k. előadó bíró, Dr. Zumbók Péter s.k. bíró